SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

Jild 3, Son 12/1
2023

ISSN: 2181-1342 (Online)
Сайт: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SP1342V3I12.1Y2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3)-2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаххаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич –филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа октори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM" масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Елмуратов Икматулла Гайбуллаевич
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДАГИ БИРИНЧИ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ТАРИХИ (1931-1936 ЙИЛЛАР) 12-18

Qitaybekov Azizbek Kenesbek o‘g‘li
QORAQALPOG‘ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA “DOBROLET” AKSIYADORLIK JAMIYATINING O‘RNI 19-23

Nawrizbaeva Nurjamal Qudaybergenovna
QORAQALPOQLARNING GILAMCHILIGI BILAN BOG’LIQ BA’ZI MAROSIMLAR 24-29

Сайдуллаев Фаррух Умедулло ўғли
МУҲАММАД ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ ЭТНОЛОГИК ВА ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРИ 30-35

Berdiqulov Mirolim Tugalvoyevich
TO‘DA-1 NEOLIT MAKONINING O’ZBEKISTON TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINI O’RGANISHDAGI O’RNI 36-40

Olimjonova Gulida Olimjon qizi
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT BOJXONA XIZMATI ORGANLARI FAOLIYATI .. 41-47

O‘ng‘alov Lazizbek Amiriddin o‘g‘li
NUROTA TOG‘ TIZMASINING TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINING O‘RGANILISH TARIXI.. 48-53

Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich
MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI (JANUBIY O‘ZBEKISTON MISOLIDA) 54-58

Tilavboyev Muhammad
JIZZAX VOHASIDA OT BILAN BOG‘LIQ URF-ODATLAR VA MAROSIMLAR 59-63

To‘xtaboyev Xurmatullo Shomirza o‘g’li
O‘ZBEKISTON ILM-FANI RIVOJIDA FARG‘ONA DAVLAT UNIVERSITETINING O‘RNI (MUSTAQILLIK YILLARI MISOLIDA) 64-68

Рахматиллаев Хасанбой
МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ҚАДИМГИ ДАВР ЭТНИК ТАРИХИНИ ЁРИТИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛИ МАСАЛАЛАР ВА УСУЛЛАРГА ДОИР 69-74

Qurbonova Manzila Boqiyevna
BUXORO VOHASI MILLIY SHIRINLIKLARI VA ICHIMLIKLARI 75-80

Ravshanova Gulora
QASHQADARYO VOHASIDA MUNTAZAM QUROLLI HARAKATLAR TA’MINOTI (XX-asrning 20-yillarida) 81-85

Зарипбаев Уснатдин Оракбаевич
ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОЛҒИСТОН АССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИ 86-90

Baxronov Abdullo Haydar o‘gli
O‘ZBEKISTONDA TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINI O‘RGANISHDA XALQARO EKSPEDISIYALARINING O‘RNI 91-95

Maxmatqulov Jasur Isroil o‘g’li
GIYOHVANDLIKKA QARSHI KURASH MAVZUSINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI 96-101

Esanova Nilufar
O‘ZBEKISTON–TURKIYA HAMKORLIGI VA UNING NATIJASI (TO‘QIMACHILIK SANOATI MISOLIDA) 102-106

Норбоев Сарвар Қахрамон ўғли
АФРОСИЁБДАГИ СЎҒД МУДОФАА ДЕВОРИГА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРНИНГ ЎРГАНИЛИШИ (XX АСРНИНГ 50–80-ЙИЛЛАРИ) 107-111

Эсонов Зиёдбек Юлдашевич
ФАРҒОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҚИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ 112-117

Tishabayeva Irodaxon Rasulovna
1960-1970 YILLARDA O‘ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI 118-124

To‘xtamisheva Fotima Musurmonovna
MUSTAQILLIK YILLARIDA QASHQADARYO VOHASI KASHTADO‘ZLIGIDA O‘ZGARISHLAR 125-132

Sattorov Nurbek
SHIMOLIY BAQTRIYA VA ZARAFSHON MINTAQALARIDA DEHQONCHILIK VA CHORVACHILIK MADANIYATI SOHIBLARI ETNOMADANIY ALOQALARINING O‘ZBEK XALQI ETNOGENEZI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI 133-138

Hazratov Nurali Burxon ug‘li
QADIMGI KESH VILOYATI HUDUDIDAGI ARXEOLOGIK YODGORLIKLARINING O‘RGANILISH TARIXIDAN 139-144

Mamatqulov Bekzod Sherozovich
O‘ZBEKISTONDA GAZ-OLTINGUGURT SANOATINING YUZAGA KELISHI VA UNING RIVOJLANISH TARIXI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA) 145-149

Berdiyev Jamshid
VOHA JOY NOMLARINING SHAKLLANISHIDA ETNONIMLAR VA PATRONIMLARNING TUTGAN O‘RNI 150-155

Djurakulov Sherzod Davronovich
SAMARQAND VILOYATI HUDUDIDI TOSH DAVRI ARXEOLOGIYASINING O’RGANILISHI TARIXI 156-161

Қурбанова Дилрабо Шерипбоевна
ПАРЛАМЕНТ ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИГИ 162-172

Зухриддин Болтаевич Жунаев
ХОРАЗМДА РЕСПУБЛИКА ТУЗУМИ: ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР (1920-1924 йиллар) 173-181

Mamadiev Boxodir Bobojonivich
QASHQADARYO MUZEYIDAGI NODIR OSTODON 182-186

Norqo‘chqarov Xushvaqt Eshnazarovich
AFG‘ONISTONDA O‘ZBEK TILINING QONUNIY ASOSLANISHI, O‘ZBEKLAR IJTIMOIY-MADANIY HAYOTIDAGI O‘RNI (XX ASR – XXI ASR BOSHLARI) 187-197

Ибрагимов Рахмон Зиёдуллаевич
ТОШКЕНТ ВОҲАСИ СЎНГГИ БРОНЗА ДАВРИ ТАРИХИ ТИЗИМИДА: ДАФН УДУМИ ВА МИГРАЦИЯ МАСАЛАЛАРИ 198-203

Азаматова Гулмира Байирбековна
ОДАМ САВДОСИГА УЧРАГАН МИГРАНТ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАҚИДА БАЪЗИ МУЛОҲАЗАЛАР 204-208

Tishabayeva Irodaxon Rasulovna
1960-1970 YILLARDA O‘ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI 209-215

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich, Inoyatov Mardonbek Mo‘min o‘g’li
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI 216-226

Kurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich
O‘ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TASHKILIY- IQTISODIY MEXANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI 227-232

Отабеков Отажон Ғайрат ўғли
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОПТИМАЛ СОЛИҚ ЮКИ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ МАСАЛАЛАРИ 233-243

Шакирова Фароғат Болтаевна
ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАҲОЛАШ ИНДИКАТОРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ 244-255

Мамбетназаров Бахыт Бисенбаевич
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 256-263

Jumaniyazova Ro‘za Quvondiq qizi
TURIZM INFRATUZILMASI TUSHUNCHASI VA UNING O‘ZIGA XOS JIHATLARI 264-269

Matniyozov Murodjon Rajabbayevich
DESTINATSIYA IMIDJINI SHAKLLANTIRISHDA TURISTLARNING SODIQLIGI VA QONIQISHINING AHAMIYATI 270-278

Хамидова Зарифа Урол қизи
ДАВЛАТ СЕКТОРИДА ИЧКИ АУДИТ ВА ДАВЛАТ МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ 279-291

Toshaliyeva Saodat Toxirovna
KICHIK TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIY-IQTISODIY MOHIYATI 292-296

Худойназаров Фахритдин Хаитович
ИБН ХАЛДУННИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ТАВСИЯЛАРИ 297-304

Nurullayev Hoshimjon Hamidovich
GASTRANOMIYANING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI AHAMIYATI 305-313

Кадырова Шарофат Амоновна
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.... 314-323

Бегматова Зиёда Захиджановна
ДАВЛАТ ИНТЕРАКТИВ ХИЗМАТЛАРИ ТИЗИМИ АСОСИДА КАДРЛАР БАНДЛИГИНИ ВА УЛАРГА ТАЛАБНИ БАҲОЛАШ 324-332

Shafkarov Bakhrom Khudoyberdievich
TERRITORIAL FEATURES AND THEIR EFFECTIVE USE IN THE CULTIVATION OF VITICULTURE PRODUCTS 333-340

Masharipova Fazilat Axmedovna
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING AHAMIYATI 341-348

Мусинов Дилшод Султанович
ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНИНГИЖТИМОИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ОМИЛИ СИФАТИДА 349-359

Шакирова Юлдуз Сайдалиевна
ВОПРОСЫ РАЗРАБОТКИ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ 360-368

Абдивохидов Мамуржон Авазхон ўғли
РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ МАЗМУНИ, ТАВСИФИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ 369-380

To’xtasinova Миxayyo Mirzasultonovna
DAVLATNING INNOVATSION TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALASIGA 381-388

Курбанова Рахима Джамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна
РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СТИМУЛИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 389-403

Набиева Нилуфар Муратовна
ОСОБЕННОСТИ КОМПЛЕКСА МАРКЕТИНГОВОГО ПРОДВИЖЕНИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ 404-416

Safarov Radjabboy Eshmuxammadovich
KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISHDA INDIVIDUAL DAROMADGA SOLIQLAR MEXANIZMIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI 417-428

Sharipova Zulayho
SANOAT TARMOQLARI KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 429-434

Шарипов Акбар Илхамович
ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА РАҚАМЛИ МАРКЕТИНГНИ РОЛИ 435-440

Хаджаев Хабибулла Сагдуллаевич
ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ . 441-447

Xamzayeva Dilfuza Samarovna
SURXANDARYO VILOYATIDA TURISTIK MAHSULOTLARNI BAHOLASH VA SAMARALI RIVOJLATIRISH IMKONIYATLARI 448-452

Усманова Насиба Акбаржоновна
ПУТИ РАЗВИТИЯ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ УСЛУГ 453-459

Исхакова Сарвар Аюбовна
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЗАНЯТОСТЬ И КВАЛИФИКАЦИЮ ПЕРСОНАЛА В СФЕРЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ 460-467

Ollanazarov Bekmurod Davlatmuratovich
INNOVATSION TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHDA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH VA UNI TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA QO‘LLASH IMKONIYATLARI 468-479

To‘ychiyeva Nodira G‘ulom qizi
OLIY TA'LIMNI BOSHQARISHDAGI INNOVATSIYALAR. CHAT GPT YOHUD SUN’IY INTELLEKT 480-485

Абдураҳимова Саида Аҳмаджановна, Адилова Гўзал Абзаловна
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИНИНГ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ТАҲЛИЛИ 486-494

Maxsudov Sherzod Solijonovich
TO‘QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI 495-500

Tadjibekova Dilnoza Bakhtiyarovna
ENHANCING FINANCIAL RESOURCE FORMATION IN BUSINESSES 501-506

Radjabova Malika Ziyodullayevna
AHOLI BANDLIGINI TA’MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA 507-512

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Asraqulova Adiba Nabiyevna
ZAMONAVIY DAVRDA IQTISODGA FALSAFIY QARASHLAR 513-520

Жўраев Аҳмад Муҳаммадиевич
ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК ҒОЯЛАРИНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДАГИ АҲАМИЯТИ 521-530

Гуламова Мавжуда Ташпулатовна
АХМАД ЗИЁУДДИН АЛ-КУМУШХОНАВИЙ АСАРЛАРИДА КОМИЛ ИНСОН ҒОЯЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ 531-538

Abduxolikova Nasiba Alijonovna
YOSHLARNING ONLAYN TA’LIM JARAYONIGA TA’SIR ETUVCHI IJOBIY SALBIY OMILLAR 539-544

Yazdonov Zikirillo Shukurilloyevich
QALANDARIYLIK VA UNING INSON, JAMIYAT TIZIMIDAGI O’RNI 545-552

Sharipova Barno Salimovna
BIOETIK MADANIYATNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY IMIJI 553-558

Xalikulova Umida Rustamovna
AXBOROT MUHITINING OLIY TA’LIMGA TA’SIRI: KONSTRUKTIV VA DESTRUKTIV OMILLAR 559-564

Abbasova Maftuna Subxonovna, Temirova Xurshida
OILA VA NIKOH MA’NAVIYATI, OILANI MUSTAHKAMLASH OMILLARI 565-571

Tog‘ayev Nodirjon Ergashevich
AJDODLARIMIZ BOY ILMIY MEROSINING O‘ZBEKISTONDA MA’RIFATLI JAMIYAT QURISH HAMDA YOSHLAR TARBIYASIDA TUTGAN O‘RNI 572-576

Kipchoqov Xomidjon Gulomovich
JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA 577-581

Raximova Rayxon Abdurasulovna
ZAMONAVIY OILADA MA’NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMONING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI 582-586

Агзамова Нилюфар Шухратовна
“АДАБ АЛЬ-ТАБИБ” КАК ИСТОЧНИК НАЦИОНАЛЬНОЙ БИОЭТИКИ 587-591

Axmadiyev Nuriddin Muxutdinovich
INTELLEKTUAL MADANIYAT YOSHLARNING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING MUHIM MEZONI SIFATIDA 592-596

Nabiyev Mansur Jamxur o‘g‘li
DEMOKRATIK JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOIY G‘OYALAR EVOLYUTSIYASI VA MODERNIZATSIYASI 597-603

Kenjayeva Dilrabo Romanovna, Xaydarova Larisa Sunnatovna
GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY MADANIYAT SOHASIDAGI O‘ZGARISHLARNING O‘ZIGA XOS JIHATLARI 604-609

Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi
O‘ZBEKISTONDA OLIY TA’LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI 610-615

Tagayev Ganisher Xasanovich
YOSHLAR ETNOESTETIK DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA BADIIY-ESTETIK OMILLARNING O‘RNI 616-625

Шоназаров Жамшид Шуҳратович
БЕҲБУДИЙ ВА УНИНГ ДАВЛАТЧИЛИК ҒОЯСИ 626-630

Ҳамраев Сирож Абруевич
ЖАМИЯТ ЯНГИЛАНИШИ ВА ТАДБИРКОР МАЪНАВИЯТИ 631-637

Nabiyev Bekzod Muxammadumarovich
MAFKURAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TARG‘IBOT TEXNOLOGIYALARI: O‘ZBEKISTON VA XORIJ TAJRIBASI 638-642

Hashimova Gulsina Ismoyilovna
HARBIY IJTIMOIY ISH VA HARBIY MADANIYATNING HARBIY XIZMATCHILAR FAROVONLIGINI TA’MINLASHDAGI ROLI 643-648

Karimova Gulnoza Yigitaliyevna
AXLOQIY MADANIYAT TUSHUNCHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY ZARURIYATI 649-655

Sharipova Kamola Usmonjonovna
YANGI O‘ZBEKISTONDA GENDER TENGLIKNI TA’MINLASH BO’YICHA ILG‘OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASINI MILLIY STRATEGIYAGA TRANSFORMASIYALASH ISTIQBOLLARI 656-661

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари. -№12/1(3)-2023.
ISSN: 2181-1342 (Online)
https://scienceproblems.uz

08.00.00- Иқтисодиёт фанлари

Radjabova Malika Ziyodullayevna
Mustaqil tadqiqotchi, Qarshi shahar hokimligi mutaxassisi

AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA

Annotatsiya. Maqolada aholi bandligi tushunchasi iqtisodiy kategoriya sifatida tahlil qilingan va aholi bandligini ta'minlashga qaratilgan mexanizm bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan. Ushbu takliflar tufayli mamlakatimizda ishsizlikni kamaytirish va aholi bandligini ijtimoiy zarur ishchi kuchi bilan oshirish imkoniyatlari ta'kidlandi.
Kalit so'zlar: aholi bandligi, ishsizlik, mehnat bozori, bandlik dasturlari, bandlikni tartibga solish modellari, mexanizm.

Radjabova Malika Ziyodullayevna
Independent researcher, Specialist of authority Karshi city

ON THE PROSPECTS OF ENSURING EMPLOYMENT OF THE POPULATION

Abstract. The article analyzes the concept of employment as an economic category and develops proposals for a mechanism aimed at ensuring employment of the population. Thanks to these proposals, the possibilities of reducing unemployment and increasing employment of the population with socially necessary labor force in our country are highlighted.
Key words: employment, unemployment, labor market, employment programs, employment regulation models, mechanism.

Раджабова Малика Зиядуллаевна
Независимый исследователь, Специалист хакимията г.Карши

О ПЕРСПЕКТИВАХ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ

Аннотация. В статье анализируется понятие занятости населения как экономической категории и разрабатываются предложения по механизму, направленному на обеспечение занятости населения. Благодаря этим предложениям освещены возможности снижения безработицы и увеличения занятости населения общественно необходимой рабочей силой в нашей стране.
Ключевые слова: занятость населения, безработица, рынок труда, программы занятости, модели регулирования занятости, механизм.

DOI: https://doi.org/10.47390/SP1342V3I12.1Y2023N68

Kirish. Mamlakatimizda aholini turmush farovonligini oshirish, ayniqsa, aholi bandligini ta'minlashga qaratilgan ko'plab loyihalar, dasturlar ishlab chiqilib, tadbirkorlik

faoliyatini boshlash niyatida boʻlgan fuqarolar uchun imtiyozlar yaratilmoqda. Izchillik bilan hayotga tatbiq etilayotgan islohotlar zamirida, avvalo, aholining yashash sharoitlarini yaxshilash, bandligini taʼminlash orqali daromadlarini oshirishdek ezgu maqsadlar mujassam. Zero, bu saʼy-harakatlar natijasida aholi bandligi va daromadlarini oshirishga erishilmoqda. Shuningdek, 2023-yil 11-sentyabrda mamlakatimiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev tomonidan qabul qilingan "Oʻzbekiston 2030 strategiyasi" toʻgʻrisidagi farmonda "mehnatga layoqatli aholini, shu jumladan yoshlar va nogironligi boʻlgan shaxslarni barqaror va samarali bandligini taʼminlash orqali ishsizlik darajasini 7 foizgacha tushirish" asosiy vazifa sifatida belgilangan [1] va aholini munosib ish bilan taʼminlash hamda samarali bandlikni kengaytirish yoʻnalishida amalga oshirilgan ishlarga alohida ahamiyat berilmoqda.

Masalan, respublika iqtisodiyotining jadal rivojlanishi va maqsadli koʻrsatkichlarga erishish boʻyicha 2030-yilga kelib ish bilan band boʻlganlar sonini 16,7 million kishiga yetkazish, bunda ish bilan band aholining oʻrtacha yillik oʻsishi 1,6 foizni yoki 245 ming kishini tashkil etishi kutilayotganligi, 2030 yilgacha barcha xotin-qizlar va erkaklarni, shu jumladan, yoshlar va nogironligi boʻlgan shaxslarni barqaror va samarali bandlik hamda munosib ish bilan, shuningdek, teng qiymatli mehnat uchun teng ish haqi toʻlanishini taʼminlash asosiy masalalardan biri sifatida belgilangan. [2]

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Tadqiqotchilar iqtisodiy oʻsish surʼati, bandlik va mehnat unumdorligi oʻrtasidagi oʻzaro aloqadorlikka asoslangan holda sanoati rivojlangan mamlakatlarda aholi bandligini ragʻbatlantirish siyosatida bir qancha modellarini ajratishadi. Jumladan, tadqiqotchilar bandlik va mehnat bozorini tartibga solishning beshta: Amerika modeli (AQSH), skandinaviya modeli (Shvetsiya, Finlyandiya, Daniya, Norvegiya), anglosaksoniya modeli (Buyuk Britaniya, Kanada, Irlandiya), kontinental yoki nemis modeli (Germaniya, Avstriya, Belgiya, Niderlandiya, Shveytsariya, qisman Fransiya) va yapon modellarini ajratishadi[3]. Ayrim tadqiqotchilar esa mamlakatlarni uchta modelga(Amerika, Skandinaviya, Yevropa) ajratib oʻrganishadi [4].

Iqtisodiyotda tarkibiy oʻzgarishlar jarayonida aholi bandligini taʼminlash masalalarini tadqiq etishning dolzarbligi shundaki, mazkur tushunchaning evolyutsion qarashlari va konseptual yondashuvlarini hamda mexanizmlarni tadqiq qilishni taqozo qiladi. Mazkur tushunchaning ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlari mazmuni turli tuman shakllar vositasida ifodalanadi. Ayniqsa, aholi bandligini taʼminlashga qaratilgan mexanizmli ofis quyidagicha tashkil etiladi. Ushbu ofis sektorlar kesimida yoki mahallalarni 3-4 tasini qamragan holda tashkil etiladi (mahallalarni soni, uning salohiyati va mavjud imkoniyatlaridan kelib chiqib 3-4 gacha mahallalar qamrab olinadi). Shu tashkil etilgan ofisga bir tomondan aholi yaʼni, mahallalarda istiqomat qiladigan fuqarolar ish soʻrab murojaat qiladilar, ikkinchi tomondan tadbirkorlik subyektlari ushbu ofisga aʼzo boʻlgan holda, ishchi kuchiga boʻlgan talabidan kelib chiqib ofisga murojaat qiladi. Uchinchi tomondan esa aholining oʻzlari ham ishchi kuchiga boʻlgan talabidan kelib chiqib ofisga murojaat qilishlari mumkin. Bunda tadbirkor yoki kunlik ishchini ishlatgan aholi bir kunlik ish haqqini ishchiga emas ofisga oʻtkazib beradi, ofis boʻlsa, tadbirkor tomonidan tashlab berilgan bir kunlik ish haqqini 10-12% qismini ushlab qolgan holda ishchiga maosh sifatida beradi. ("bir kunlik ish haqqi" maoshi keyingi oʻrinlarda kunlik maosh)

- Ishbilarmon tadbirkorlar quyidagi holatlarda ofisga ishchini talab qilib murojaat qiladilar:

1. Ishchi xodim toʻsatdan kasal boʻlib qolib ishga kelmasa;
2. 2Ishchi xodim ish vaqtida toʻsatdan kasal boʻlib qolib javob olib ketgan boʻlsa;
3. Ishchi xodim ish vaqtida toʻsatdan ehtiyotsizlik oqibatida jarohat olib ish joyini tark etgan holatda;

4. Tadbirkor olgan buyurtmasidan kelib chiqib yaʼni qoʻshimcha obyom olishi natijasida ishchi kuchiga boʻlgan talabdan kelib chiqib ofisga murojaat qiladi; 5. Ishchi xodim mehnat taʼtiliga chiqib ketsa;

6. Ishchi xodim maoshsiz taʼtil olgan vaqtda;

7. Ishchi xodim kasallik taʼtiliga chiqqan boʻlsa;

8. Mavsumiy ishlar uchun ishchi kuchiga boʻlgan talabdan kelib chiqib ofisga murojaat qilishlari mumkin.

9. Tadbirkorlik subʼektlari ish faoliyatiga aloqador boʻlgan ishlari uchun ofisga murojaat qilishlari mumkin. Shu kabi holatlarda tadbirkorlik subʼektlari ofisga murojaat qiladilar.

Bundan tashqari, aholini bandligini taʼminlash maqsadida hududlardagi mahallalar ham ofisga murojaat qiladi.

- Hududlardagi mahallalar quyidagi holatlarda ofisga murojaat qilishlari mumkin:

1. Koʻchadagi yoki mahalla hududidagi joylarda tashkil etilgan hashar ishlariga jalb etishlari mumkin; 2. Bayram oldi tashkil etilgan tadbirlarga, umuman tadbirlarga ishchi kuchiga boʻlgan talabdan kelib chiqib ofisga murojaat qilishlari mumkin; 3. Tashkiliy masalalarda “ishchi kuchiga” boʻlgan talabdan kelib chiqib murojaat qilishlari mumkin; 4. Mavsumiy ishlar uchun “ishchi kuchi” zarurati boʻlgan vaqtlarda murojaat qilishlari mumkin.

- Aholi bandligini taʼminlash maqsadida tashkil etilga ushbu ofisga mahallalarda istiqomat qiladigan aholi, yaʼni fuqarolarni oʻzlari ham murojaat qilishlari mumkin va quyidagi holatlarda murojaat qiladilar:

1. Bolaga enaga kerak boʻlsa;

2. Keksalarga qarovchi kishi boʻlsa;

3. Nogironligi boʻlgan fuqarolarga qarovchi kerak boʻlsa;

4. Bolalarni maktabga, toʻgaraklarga, oʻquv kurslariga olib borish uchun maxsus taksi xizmatiga talab boʻlgan vaqtlarda;

5. Uy ishlarini bajarish uchun koʻmak soʻrab murojaat qilishlari mumkin;

6. Toʻy hashamlarga, tadbirlarga va marosimlarga yordamchi ishchi kuchi kerak boʻlganda murojaat qilishlari mumkin;

7. Santexnik va elektr montaj ishlari xizmatlari uchun murojaat qilishlari mumkin;

8. Aholi xonadonlariga taalluqli boʻlgan barcha xizmatlar yaʼni xonadonlarni tom qismini yopuvchi usta duradgor, ukladshik (kabel yotqizish, bruschatka teruvchi), kafelshik, chilangarlik, xonadonlarni uy fasadlarini qiluvchi ustachilik kabi ishlar uchun murojaat qilishlari mumkin.

Tahlil va natijalar. Aholi honadonlariga taalluqli boʻlgan barcha ishlarning turiga qarab ofisga ish soʻrab murojaat qilgan ishchilarning salohiyatidan kelib chiqib, ofis xodimlari ishchilarni ish joylariga yoʻnaltirib berish majburiyatini oladilar.

Ofis ushbu xizmatlar orqali ishchilarning salohiyatini shakllantirish vazifasini ham oʻz zimmasiga oladi. Masalan: bola parvarishi uchun maxsus enagalar shakllantiriladi. Unga koʻra enagalar oʻqitiladi, maxsus talab etiladigan barcha koʻriklardan oʻtkaziladi va mutlaqo har tomonlama sogʻlom enagalar tanlab olinadi. Ushbu enagalar maʼlum talab etilgan vaqtlarda (har

oy, har chorak yoki har yili) turli kasalliklar uchun maxsus koʻriklardan oʻtishi belgilangan boʻlib, enagalarning sogʻlom ekanligini tasdiqlovchi xulosa yaʼni sogʻlomlik haqida guvohnomalar berilishi koʻzda tutilgan.

Bundan tashqari, aholi xonadonlaridagi uy ishlariga taalluqli boʻlgan turli ishlarning yoʻnalishiga qarab, ishchilar kerak boʻlsa maxsus kurslarga oʻqitiladi va ishchi guruhlar shakllantirib olinadi. Hududlardagi mahallalarda istiqomat qiladigan fuqarolar orasida yuqorida keltirilgan kabi hunarmand yoki mutaxassis ishchilar boʻlmagan taqdirda, ishchilar maxsus kurslarda oʻqitilishi orqali shakllantirilishi belgilangan. Ushbu dastur boʻyicha ishchilar kasbga, hunarga oʻqitiladi va oʻqiganligini tasdiqlovchi sertifikatlarga ega boʻlishlari va unga koʻra oʻz ishini mutaxassisi sifatida mutaxassis ishchilar shakllantirilib olinishi belgilangan.

- 4) Aholi bandligini taʼminlashga qaratilgan maxsus aqlli ofislarning asosiy faoliyati boʻlgan, aholi bandligini taʼminlash vazifasidan tashqari ishchilarga “bir kunlik ish haqqi” yaʼni kunlik maoshni berilishiga qaratilgan.

– Bunda ishchilarga berilishi nazarda tutilgan “bir kunlik ish haqqi” maoshi qonun doirasida qonuniylashtirilib olinishi va qonun bilan mustahkamlanishi shartligi alohida nazarda tutilgan;

– “Bir kunlik ish haqqi” maoshining summasi ishning ogʻir yoki engilligiga qarab berilishi belgilangan;

– Tadbirkorlik subyektlarining barchasi majburiy ofisga aʼzo boʻlishi kerakligi belgilangan;

– Bir kunlik ish vaqti 8 soat deb qatʼiy belgilangan;

– Qonun doirasida kunlik maoshning summasi aniq qilib belgilangan boʻlsa-da, ushbu belgilangan kunlik maosh summasidan tashqari, tadbirkorning tashabbusi bilan ushbu belgilangan summaga qoʻshib berilishi ham mumkin. (Tadbirkorning tashabbusi bilan qatiy belgilangan kunlik maosh va unga qoʻshib berilgan summalar birgalikda ofisga oʻtkazib berilishi mumkin yoki tadbirkor tomonidan qatiy belgilangan kunlik maoshiga qoʻshib beriladigan qoʻshimcha summani kelishilgan holda ishchining oʻziga berilishi ham mumkin);

– Ofis tomonida yuborilgan ishchi belgilangan bir kunlik, yaʼni 8 soatlik ish vaqtidan kam vaqt ishlasa, ishlagan vaqtidan yaʼni soatlaridan kelib chiqib soatbay toʻlanishi belgilangan;

– Yoki aksincha, ishchi bir kunda 8 soatdan koʻp vaqt ishlasa unda ham qatʼiy belgilangan kunlik maoshiga qoʻshimcha tarzda ishlagan saotlari toʻlab berish sharti bilan kunlik maosh toʻlab berilishi belgilangan. (ish beruvcha va ishchi kelishgan holda ishlaydi);

– Ishchi 8 soatlik ish vaqtidan ortiqcha ishlasa, yaʼni kunlik maoshiga qoʻshimcha tarzda ishlanganligi uchun soatbay toʻlanishi ham qatiy summalarda qonun doirasida qonuniylashtirilib olinishi va qonun bilan mustahkamlanishi belgilangan;

– Ishchi kechki smenada ishlaganligi uchun yoki qoʻshimcha tarzda toʻlanadigan soatlik summasi kechki vaqtlarda boʻlganligi uchun ham qatiy belgilangan kunlik maosh yoki bir soatlik maoshdan koʻproq yaʼni 1.1-1.3 koeffisentgacha belgilanishi ham mumkin;

– Bir kunlik ish vaqti 8 soat deb qatiy belgilangan boʻsada, tadbirkor ishchi bilan kelishgan holda ishning salohiyatidan, ogʻir yoki asosiyligidan kelib chiqib, ishchi 2-3 soat ishlashidan qatʼiy nazar tadbirkor tomonidan bir kunlik maoshga tenglashtirilgan summalarda yoki tadbirkor tomonidan tayinlangan summalarda ham toʻlab berilishi mumkin. (yuqorida 5 punktida belgilangan kabi);

– Ushbu dastur bo'yicha, ishchilar ofis orqali ish bilan ta'minlanishi va mehnat staji hisoblanishi uchun (o'zini o'zi band qilgan) fuqarolar sifatida ixtiyoriy ravishda bir yil uchun **kamida** BHM ning 1 barobari miqdorida ijtimoiy soliq to'lashlari mumkin (Soliq kodeksi 408-modda 2- qism)

Muhokama. Aholi bandligini ta'minlashga qaratilgan maxsus aqilli ofislarini har tomonlama faoliyatini to'liq yo'lga qo'yish va kelgusida ham moliyaviy qo'llab quvvatlanishi uchun ofisning fondi ham tashkil etilishi belgilangan. Ushbu fond, ofisning ishchi xodimlarining oylik ish haqqidan va ofis negizida aholining sog'lom turmush tarzi uchun sog'lomlashtirish majmuasi (sog'lomlashtirish markazi (ingalyatsiya, parafin, zinda vibratorli apparatlari mavjud bo'lgan markaz), barcha trenajorlari mavjud bo'lgan sport zal, fitness klubi, aqilli hammom, kattalar va bolalar uchun massaj xonalar, sog'lomlashtirishga qaratilgan fito barlar, bolalar uchun badiiy gimnastika) tashkil etilishi va ushbu majmuadan tushgan mablag'lar ofis fondiga yo'naltirilishi belgilangan.

- Aholi bandligini ta'minlashga qaratilgan maxsus aqilli ofislar tashkil etilishi oqibatida quyidagi ijobiy natijalarga erishiladi:

1. Mahallalarning aholisi bandligi ta'minlanadi;

2. Mahallalarda istiqomat qiladigan aholining ishchi kuchiga bo'lgan talabi tezkorlik bilan qondiriladi (mahallalarda istiqomat qiladigan aholi ishchi so'rab murojaat qilinganida tezkorlik bilan ishning yo'nalishiga qarab ishchi topib beriladi);

3. Mahallalarda istiqomat qiladigan aholi (jismoniy shaxslar) ish so'rab murojaat qilganlarida ishchilarning salohiyatiga qarab ish topib beriladi;

4. Joylardagi o'z boshimchalik bilan paydo bo'lgan, O'zbekistonni obro'siga ta'sir ko'rsatadigan xunuk mardikor bozorlari tugatiladi;

5. "Bir kunlik ish haqqi" maoshi berilishiga erishiladi;

6. "Bir soatlik ish haqqi"ni kunlik maosh yoki qo'shimcha to'lovlar sifatida to'lanishi uchun joriy etildi;

7. "Bir kunlik ish haqqi" maoshi berilishi belgilanganligi uchun, bir kunlik elektron daftarchalar yaratiladi;

8. Mehnat bandligi, soliq, statistika, bank va kerakli tashkilotlar bilan electron ma'lumotlar almashinishi uchun integratsiyalashgan maxsus platformalar yaratiladi. Ushbuga ko'ra: 1. Tashkilotlararo elektron ma'lumotlar almashinadi; 2. Soliq, bank, tadbirkor va aholi tomonidan to'lab berilgan to'lovlari amalga oshiriladi;

9. Ushbu elektron daftarchaga kiritib boriladigan bir kunlik ish haqqidan keksalikda olinadigan nafaqaga ham yo'naltiriladi;

10. Ushbu mexanizmli tizim orqali nolegal ishchilar legallashtiriladi ya'ni, ishchilarning haqiqatda ishlaganligini va tadbirkor esa kunlik maosh to'laganligini tizim shaffof tarzda ko'rsatib beradi;

11. Ishchilarni ish bilan ta'minlanishi oqibatida ishsizlik qatlami shaffof tarzda qamrab olinadi;

12. Yollanma ishchilarning ishlashi oqibatida ushbu tizim ishchilarni qayerda ekanligini va band ekanligini ko'rsatib beradi;

13. Ish beruvchi tadbirkor haqiqatda "bir kunlik ish haqqi"ni kunlik maosh sifatida to'laganligini ushbu tizim shaffof tarzda ko'rsatishi oqibatida tadbirkorlar o'zlarining hisobotlarida ham aks ettirilishi mumkin;

14. Aholi bandligini taʼminlashga qaratilgan maxsus aqilli ofislar aholining bandligini taʼminlashidan tashqari aholining oʻziga va tadbirkorlik subyektlariga xavfsiz, ishonchli, samarali hamda tezkor xizmat koʻrsatish uchun tashkil etiladi;

15. Agar ish beruvchi tadbirkorga ishchining bajargan ishi, qobiliyati, berilgan ishga masʼuliyat bilan yondashishi maʼqul kelsa tadbirkor yollangan ishchini sinov orqali doimiy ishga olishi ham koʻzda tutilgan.

16. Oʻzini oʻzi band qilganlik sifatida BHM ning 1 barobari miqdorida ijtimoiy soliq toʻlanishi oqibatida soliq orqali byudjetga tushumlar tushadi.

17. Kelgusida ish beruvchi tadbirkorlar oʻz korxonalaridagi ish faoliyatining samaradorligi va ish soatlarining aniqligini aks ettirib borishlari uchun “face ID” qurilmasini oʻrnatishlari ham mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, ushbu dastur boʻyicha, ishchilar ofis orqali ish bilan taʼminlanishidan tashqari ular mehnat stajiga ega boʻlishlari ham nazarda tutilgan boʻlib, mazkur islohotlar zamirida xalqimiz baxt-u iqboli, saodatli hayotini taʼminlashdek ezgu maqsadlar singdirilganligidan dalolat berib turibdi. Qayd etish kerakki, ushbu takliflardan respublikamiz uchun qulay boʻlgan jihatlaridan foydalangan holda, aholi ish bilan bandlik darajasini oshirishning samarali, istiqbolli yoʻnalishlarini aniqlash hamda amaliyotda qoʻllash imkonini ham beradi.

Литература/Адабиётлар/ References:

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 11 sentyabrdagi “Oʻzbekiston 2030 strategiyasi to’g’risida” gi PF - 158-sonli Farmoni.
2. Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi hisoboti. https://mehnat.uz
3. file:///C:/Users/ASUS/Downloads/aholi-bandligini-ta-minlash-modellari-va-undan-o-zbekiston-sharoitida-foydalanish-imkoniyatlari%20(1).pdf
4. Ergashovna, A. O., & Egamgamberdievna, N. S. (2021). LABOR MARKET PROBLEMS IN UZBEKISTAN IN THE CONTEXT OF COVID-19 PANDEMIA. Глобус, (8 (65)), 21-24.
5. Axunova, O., Teshabaeva, O., & Yulchiev, A. (2021). Analysis of the status, movement and level of funding of fund funds in foreign enterprises. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(3), 450-460.
6. https://parliament.gov.uz/articles/1293
7. Sobirovich T. B. The criterion of human indicators in development and renewals in Uzbekistan //EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR). – 2020. – T. 6. – №. 8. – С. 509-511.
8. Turdiyev Б. The development of democratic society and spiritual renewal in the views of eastern and western thinkers //Общество и инновации. – 2020. – Т. 1. – №. 1/s. – С. 710-717.

ISSN: 2181-1342 (Online)
Сайт: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SP1342V3I12.1Y2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).